

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (M. Țurcan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (I. Cotruță, I. Țurcan, L. Pruteanu)

Î N C H E I E R E

10 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Burbulea Ludmila împotriva Instituției Medico-Sanitară Publică Asociația Medicală Teritorială Rîșcani cu privire la anularea ordinului și compensarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 05 mai 2022, Burbulea Ludmila a depus cererea de chemare în judecată împotriva Instituției Medico Sanitară Publică Asociația Medicală Teritorială Rîșcani cu privire la anularea ordinului, compensarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, reclamanta este angajată în calitate de șef secție medicină de familie CMF 10 prin Ordinul nr.87 din 07.03.2022 emis de către Directorul Instituției Medico Sanitară Publică Asociația Medicală Teritorială Rîșcani, dna Valentina Pîslaru, reclamantei i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară-avertisment. Nu este de acord cu acest ordin, care este aplicat în lipsa unui temei de fapt, îl consideră neîntemeiat, lovit de nulitate. Temeiul de fapt invocat în ordin constituie acțiunile medicului de familie Rotaru Tatiana, acțiuni expres exprimate în ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare.

A menționat că, la 07 februarie 2022, către administrația instituției a parvenit cererea dlui Revenco Mircea, referitor la eliberarea certificatului de concediu medical pentru perioada de până la primirea deciziei Consiliului Național pentru Determinarea Dezabilității și Capacității de muncă de la 23.11.2021 până la 24.12.2021. În fapt, sunt descrise acțiunile faptice întreprinse de administrația instituției întru constatarea elementelor de încălcare a disciplinei de muncă. A fost menționat constituirea Comisiei disciplinare care urma să se expună asupra circumstanțelor cauzei (Ordin nr.44 din 07.02.2022), inclusiv să constate

circumstanțele obiective a cazului și subiecții responsabili care au ignorat cadrul normativ de procedură. În rezultat, a fost emisă nota informativă, în care sub nici o formă nu sunt constatate careva elemente de fapt sau de drept, care ar constata și/sau ar confirma că în acțiunile reclamantei există implicare și ultima ar fi culpabilă de încălcarea disciplinei de muncă. În notă a fost menționat că „Medicul de familie (dna T.Rotaru) s-a consultat cu managerul CMF 10, Tatiana Gheorghian și a închis certificatul medical din data depunerii documentației la CNDDCM”, de unde reclamanta deduce că obligația de supraveghere în procedura menționată ia aparținut la caz managerului CMF 10 și nicidecum șefului secției medicină de familie.

Comisia disciplinară a propus: „ - Instruirea tuturor medicilor de familie cu prevederile HG din 24.05.2005 pentru aprobare Instrucțiunii privind modul de eliberare a certificatului de concediu medical cu modificările ulterioare (HG nr.282 din 29.05.2019) sub semnătură. - Pentru neeliberarea certificatului de concediu medical pacientului Revenco Mircea la data depunerii documentației la CNDDCM, dnei T. Rotaru, medic de familie CMF 10 se propune aplicarea sancțiunii disciplinare conform prevederilor Codului Muncii al RM.

A afirmat reclamanta că nu a fost sub nici o formă vizată în concluziile comisiei disciplinare, astfel nu a existat nici un temei de fapt pentru ca ultima să fie atrasă la răspundere disciplinară.

A notat că, potrivit obligațiilor de muncă a funcției deținute de Burbulea Ludmila, nu pot fi constatate careva tangențe în legătură de cauză. În obligațiunile de funcție a șefului secției medicină de familie, conform cap.II al.10 se specifică că „Șeful secției controlează calitatea efectuării expertizei incapacității temporare de muncă și a modului de trimitere a pacienților la expertizare la CEMV și analizează indicii morbidității prin incapacitate temporară de muncă, invaliditate primară și întreprinde măsuri spre ameliorare”. În contextul fișei de post menționate sub nici o formă nu se poate concluziona și/sau deduce că în obligația reclamantei este verificarea și/sau controlul nemijlocit al modului de eliberare al concediilor de boală de către medicii de familie. În contextul obligației menționate se desprinde clar că șeful secției are implicare doar în calitatea efectuării expertizei incapacității temporare de muncă și anume - controlul organizării modului de eliberare al certificatelor de concediu medical în cazul necesității stabilirii pentru pacient a gradului de dizabilitate primar și finalizarea completării formularului 088/e-Fișa de trimitere pentru expertizare în vederea determinării dizabilității și capacității de muncă (exprimată prin semnătură) aparține conducătorului subdiviziunii, adică managerului CMF nr.10. Obligația de bază și responsabilitatea modului/termenilor etc. de întocmire a certificatelor de concediu medical îi este atribuită nemijlocit medicului de familie și constituie o obligație personală, or, conform prevederilor pct.9 din Instrucțiunea privind modul de eliberare a certificatului de concediu medical, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.469 din 24.05.2005 „În condițiile de tratament ambulatoriu, certificatul se eliberează de către medicul de familie, iar în caz de traumatism și în alte cazuri justificate din punct de vedere medical, acesta poate fi eliberat de către medicul specialist de profil”.

La 22 aprilie 2022, reclamanta a expediat cererea prealabilă cu solicitarea de anulare a ordinului. Prin răspunsul 01-18/790, pârâtul și-a exprimat dezacordul cu solicitarea de anulare a ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare față de dna Burbulea Ludmila.

Cu referire la prejudiciul moral, reclamanta a argumentat că activează în domeniu de circa 20 ani, careva abateri disciplinare și/sau neconformități legate de activitate nu a avut. A avut o carieră în creștere în domeniul medical, s-a bucurat de o reputație ireproșabilă. Aplicarea sancțiunii disciplinare i-a creat un discomfort emoțional pronunțat. Mai mult, aplicarea sancțiunii disciplinare privează reclamanta de unele drepturi patrimoniale legate de activitatea sa, precum plata salarială în formă de premii bănești acordate tuturor salariaților de sărbători, sporuri, suplimente la salariu etc, ceea ce pune reclamanta într-o situație inechitabilă față de colectivul de muncă, această situație provoacă cu certitudine reclamantei sentimente de frustrare și umilință.

A solicitat anularea Ordinului nr.87 din 07.03.2022 emis de către Directorul Instituția Medico Sanitară Publică Asociația Medicală Teritorială Rîșcani, prin care i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de avertisment, încasarea sumei de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, încasarea sumei de 8 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 20 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Burbulea.

S-a anulat Ordinul nr.87 din 07 martie 2022 emis de Directorul Instituției Medico Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Rîșcani, prin care dei Burbulea Ludmila i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de avertisment.

S-a încasat de la Instituția Medico Sanitară Publică Asociația Medicală Teritorială Rîșcani în beneficiul Ludmillei Burbulea suma de 5 000 de lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral, suma de 8 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 13 000 de lei.

În rest, cererea s-a respins ca nefondată.

S-a încasat de la Instituția Medico Sanitară Publică Asociația Medicală Teritorială Rîșcani în beneficiul statului suma de 200 de lei, cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani, cu menținerea hotărârii din 20 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a punctat că, în procesul de examinare a cererii depuse de Mircea Revenco, Comisia nu a constatat abateri de la îndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor de serviciu de către reclamanta Ludmila Burbulea, nici în partea de constatare, nici în partea de concluzii, nici în partea de propuneri. Or, în Nota informativă, Comisia a constatat abateri doar în acțiunile medicului de familie Tatiana Rotaru, dar nu și în acțiunile reclamantei.

Prin urmare, instanța de apel verificând legalitatea ordinului contestat, prin prisma prevederilor Codului muncii, care prescriu procedura de sancționare a salariatului, raportate la circumstanțele menționate supra, a conchis că IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani, în calitatea sa de angajator nu a prezentat probe pertinente, care să confirme că Burbulea Ludmila a încălcat disciplina muncii, astfel încât să fie sancționată disciplinar cu avertisment, în contextul în care potrivit fișei de post nu se poate concluziona și/sau deduce că în obligația reclamantei este verificarea și/sau controlul nemijlocit al modului de eliberare al concediilor de boală de către medicii de familie. Or, după cum a fost reținut în cazul soluționării litigiilor de muncă, sarcina probațiunii revine angajatorului care este obligat să dovedească

temeinicia și legalitatea acțiunilor sale. În virtutea celor expuse, se distinge că sancționarea reclamantei de către IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani a avut loc în lipsa unui temei legal, fapt ce indică indubitabil la netemeinicia ordinului nr.87 din 07 martie 2022 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, or angajatorul nu a făcut dovada comiterii de către Burbulea Ludmila a pretinsei abateri disciplinare.

Cât privește argumentele apelului declarat de IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani, Colegiul a notat că acesta este unul formal și declarativ și nu conține careva argumente de fapt și de drept privitor la ilegalitatea și netemeinicia hotărârii primei instanțe.

De asemenea, instanța de apel a concluzionat că circumstanțele cazuei în mod cert conferă reclamantei dreptul de a pretinde la compensarea prejudiciului moral suportat ca urmare a acțiunilor ilegale ale angajatorului, iar suma de 5 000 de lei acordată de prima instanță reprezintă o satisfacție echitabilă pentru suferințele cauzate prin aplicarea sancțiunii sub formă de avertisment. În consecință, fiind stabilit cu certitudine că sancționarea reclamantei Burbulea Ludmila a avut loc cu încălcarea prevederilor legale, instanța de apel a reținut că, instanța de fond, examinând cauza, a stabilit circumstanțele importante pentru judecare, a supus unei analize minuțioase fiecare temei de drept invocat în cererea de chemare în judecată, făcând concluziile de rigoare.

La 09 iunie 2023, IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea respingerii cererii de apel (f.d. 109-111).

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, reiterând indicate în cererea de apel.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 31 ianuarie 2023.

La 11 aprilie 2023, copia deciziei din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată prin intermediul poștei electronice în adresa participanților la proces (f.d. 106).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani, la 09 iunie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 23 iunie 2023, a expediat în adresa intimatului copia recursului declarat de IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție, anexate la materialele dosarului (f.d. 120).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16

și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei

(MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Aliona Donos

Ion Malanciuc